

[Søren Olesen.]

Ære, at han, der selv er Folkeskolens Mand, er fremkommet med et saa frisindet og godt Forslag for Friskolen, ligesom ogsaa at de fleste af de ærede Ordførere, som jo næsten alle sammen er Skolefolk, har givet Forslaget deres Tilslutning og set med Forstaaelse paa det.

Jeg synes, det er en heldig Form, der er fundet for Tilskuddets Beregning og Fordeling, idet man beregner det i Forhold til Udgifterne til den offentlige Skole og fordeler det paa den Maade, at der tages et rimeligt Hensyn til de mindre Skoler. Der kan ganske vist derved fremkomme enkelte Forhold, hvor det kan tænkes, at Pengene maaske ikke kan strække til; hvis der bliver mange smaa Skoler, vil de blive forholdsvis dyrere, og det er vel derfor man har forudset den Mulighed, at Tilskuddet ikke kunde slaa til, saaledes at Tilskuddet til Bygningerne kunde blive stort nok. Jeg synes nemlig, at det er temmelig lidt, at man har regnet med 2 pCt. af Bygningernes Værdi. Det bliver derved vanskeligt for Friskolen med Hensyn til Lokaler at komme fuldt paa Højde med den offentlige Skole.

Saa er der endda indsat den Bestemmelse, at for lejede Lokaler gaar Tilskuddet ned til det halve. Det kunde dog tænkes, at det netop, f. Eks. i Byerne, kunde være nødvendigt undertiden at leje Lokaler. Jeg synes ikke, at denne Bestemmelse burde være saa kategorisk, men at der f. Eks. efter dette om Tilskuddets Nedsættelse til Halvdelen for lejede Lokaler kunde indsættes: medmindre særlige Forhold taler derfor og det godkendes af Skolemyndighederne, saaledes at der ikke helt var lukket af for lejede Lokaler.

Hvad angaar Kommunernes Tilskud, staar der ikke direkte noget herom i selve Lovforslaget, men i Bemærkningerne til § 8 staar, at de Kommuner, der hidtil har ydet Tilskud til Privatskoler, kan fortsætte dermed. Det maa vel forstaaes saadan, at alle Kommuner, som ønsker det, vedblivende kan yde Tilskud ogsaa til nye Skoler; men det ser ud, som om det kun er til de bestaaende Skoler, Kommunernes Tilskud kan fortsætte.

Endelig har jeg en rent sprogmæssig Bemærkning. Der er i Lovforslaget brugt Udtrykket Andenlærer. Men da denne Betegnelse efterhaanden er gledet ud af Lovgivningen for den offentlige Skole, mener jeg, at den ogsaa her burde erstattes med Ordene „andre Lærere“.

Med disse Bemærkninger vil jeg give Lovforslaget vor bedste Anbefaling.

Paul Holt: Jeg skal fremsætte nogle Bemærkninger i Anledning af dette Forslag. Med Hensyn til Definitionen i § 1 vil jeg henstille til den højtærede Undervisningsminister at tage under Overvejelse at indføje en lille Ændring, saaledes at der kommer til at staa: „Ved Friskoler forstaaes i denne Lov private Skoler...“ o. s. v., idet Lovforslagets Definition vel nok er en for snæver Definition af Friskoler i al Almindelighed.

Som nævnt af en tidligere æret Ordfører falder i Lovens Forstand de private Underskoler udenfor. Men i Forslagets § 18 staar der følgende: „Friskoler, der opretter Klasser, der forbereder til en statskontrolleret Eksamen for at søge Ret til at dimittere til en saadan Eksamen, kan efter Undervisningsministerens Bestemmelse oppebære Tilskud i Henhold til Kapitel III, saa længe de ikke faar udbetalt Statstilskud som private Eksamensskoler.“

Vil det ikke sige, at man kan oprette en Friskole, som foruden at føre Elever igennem i den almindelige Periode ogsaa kan have Klasser, der ved Siden af har som Opgave at forberede til en statskontrolleret Prøve? Hvis denne Opfattelse er rigtig, maa der være den Mulighed til Stede, at private Underskoler foruden at forberede til en Adgang til en Mellemskole tillige kan oprette eksamensfri Mellemskoleklasser; i saa Fald maa de falde inden for Definitionen af en Friskole, saaledes som den er fremsat i dette Lovforslag.

Det er jo et Spørgsmaal, hvorfor de private Underskoler ikke betragtes rent umiddelbart som Friskoler. Den historiske Forklaring paa den specielle Form for Friskolers Opstaaen kan dog formentlig ikke berøve andre frie Skoler deres Ret. Hvis en privat Friskole i Lovens Forstand gaar over til at blive en privat Eksamensskole, vil den blive ringere stillet i økonomisk Henseende med Hensyn til Tilskud fra det offentlige. Det forekommer os at være en noget uretfærdig Behandling. Hvorfor skal de frie Skoler, der i enhver Henseende tilfredsstiller de offentlige Krav med Hensyn til Forberedelse til Eksamen, ikke have en lige saa god Stilling, som de Friskoler har, der ikke forbereder til nogen Eksamen?

Jeg hilser naturligvis Lovforslaget velkommen, fordi det er et Skridt i den rigtige Retning. Principielt vedkender jeg mig at være Tilhænger af Synspunktet med de flydende Skolepenge, Skolepengene skal følge Barnet, som det ogsaa er udtrykt. Jeg kan indse, at der kan være forskellige Forhold, der gør det berettiget at indskrænke dette Princip